

N:o 3.

Af herr **A. V. Ljungman**, om förändrad lydelse af 47 §
i förordningen om landsting.

Vid stiftandet af kommunallagarne erhöles, i följd af ämnets nyhet och de svårigheter det erbjöd, flera af lagbuden en mindre tydlig affattning än önskligt var; och är ibland dessa mindre lyckligt affattade lagbud tvifvelsutan att räkna landstingsförordningens 47 §. Såsom en följd af den vid stiftandet befintliga ständsrepresentationen blef nemligen i denna paragrafs sista stycke införd en bestämmelse om en verklig skilnad mellan land och stad, som icke hittills tillämpats eller kan väntas någonsin blifva tillämpad, enär den är lika obehöflig som otidsenlig och var föråldrad redan vid första framträdandet, under det att deremot nog *tydliga* bestämmelser icke gäfvos för fall, som sedan lagens utfärdande förekommit och med hänsyn till hvilka man måst hjälpa sig med en för allmänheten svårfattlig lagtolkning.

Sålunda har man t. ex. i Elfsborgs och Gefleborgs län för anskaffande och underhåll af sjukvårdsanstalter indelat länen i skilda områden, hvilka hvar för sig fingo bekosta sin egen särskilda anstalt (Samling af kongl. bref, resolutioner och utslag angående tillämpning af kommunalförordningarne, n:o 851. — Kommunallagarne, utgifna af C. G. Hammar-skjöld, sid. 177. — Bidrag till Sveriges officiella statistik. U) Kommunernas fattigvård och finanser, XX, för år 1893, sid. 108), under det att man i Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län för bidrag till jernvägsanläggningar indelat länets kommuner i flera grupper med olika

skattskyldighet för hvarje grupp (Samling af kongl. bref, resolutioner och utslag angående tillämpning af kommunalförordningarna, n:is 294, 1,054. — Kommunallagarne, utgifna af C. G. Hammarskjöld, sid. 173, 177. — Bidrag till Sveriges officiella statistik. U) Kommunernas fattigvård och finanser, XX, för år 1893, sid. 109).

Då nu en sådan tillämpning af lagbudet i fråga som den, på hvilken här anförts exempel, kan vara nödvändig för undvikande af uppenbar *orättvisa*, och då ett förtydligande af samma lagbud kan i väsentlig mån underlätta en undertryckt minoritets sträfvande att söka och skaffa sig rätt gent emot en majoritet, som icke vill taga nog hänsyn till hvad rättvisa och billighet kräfva; så bör ett dylikt förtydligande äfven bringas till stånd, i synnerhet som dess åstadkommande ej bör möta några större svårigheter.

På grund af hvad sålunda i korthet anförts, får jag alltså hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att sista stycket i 47 § af förordningen om landsting den 21 mars 1862 skall erhålla följande lydelse:

Då fråga om grunden för afgifters uttaxering uppkommer, skall denna fråga först afgöras. Framställes inom landsting påstående, att företag, hvarom förslag blifvit väckt, *är sådant att länets kommuner för detsammas utförande lämpligast böra indelas i skilda områden, som öfvertaga hvar sin andel deraf, eller är af den beskaffenhet, att endast några af länets kommuner af företaget kunna hafva hufvudsaklig nytta och att förty de öfriga kommunerna må från bidrag till det företaget befrias eller med sådant bidrag i jämförelsevis mindre mån betungas; då skall jemväl öfver sådan framställning beslutas, innan hufvudfrågan till afgörande företages.*

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Axel Vilh. Ljungman.

Bilaga.

Till Konungen.

Den 25 sistlidne september fattade Göteborgs och Bohus läns landsting rörande ifrågasatt understödjande af jernvägsanläggningar inom länet bland annat äfven följande beslut, nemligen dels under

»1:o att under förutsättning deraf, att Kongl. Maj:t icke begagnade sig af 1892 års landstings erbjudande af fri jord för statsbanor i Bohuslän, samt under vilkor, att hinder ej mötte för längdbanans anknytning till norska statsbanenätet och vestkustbanan, och att före 1899 års landstings lagtima sammanträde ett aktiebolag komme till stånd med ändamål att bygga och trafikera en längdbana genom Bohuslän i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det genom beredningens föranstaltande reviderade förslag och med sträckning vester om Stora Hällungen, i sagda aktiebolag, förutom redan beslutad teckning af 7,000 kronor, ytterligare teckna aktier till belopp, motsvarande 4,000 kronor per bankilometer eller tillhopa 11,000 kronor per bankilometer, samt att, i den händelse staten skulle komma att bygga längdbanan, till enahanda belopp eller 11,000 kronor per bankilometer teckna aktier uti normalspåriga bibanor inom länet till denna längdbana»; dels ock under

»3:o att, under förutsättning af att aktiebolaget inom förenämnda tid blefve bildadt, upptaga ett lån af 3,000,000 kronor att användas dels till landstingets egen aktieteckning, dels ock till utlemnande af lån till kommuner, som i bolaget tecknat aktier; skolande detta beslut underställas Kongl. Maj:ts pröfning» (Bil. E sid. 25—26; Bil. F sid. 3, Göteborgs och Bohus läns landstings handlingar, 1896, n:o 38, sid. 25—26, § 83;

men då dessa beslut synas vara *stridande mot gällande lag samt hvilat på orättvis grund*, får jag härmed i djupaste underdånighet såväl å egna som enligt uppdrag äfven å flera kommuners vägnar öfver samma beslut enligt 62 § förordningen om landsting den 21 mars 1862 anföras besvär.

Då enligt lydelsen i 2 § landstingsförordningen tydligen icke alla samfärdsanstalter eller ens alla jernvägar rörande frågor äro att anse såsom »för länet gemensamma angelägenheter», så fattade landstinget den 23 september 1885, för att i tillräcklig omfattning kunna understödja för länets ekonomiska utveckling oundgängliga jernvägsanläggningar och undgå att, på sätt i rikets tre nordligaste län skett, enligt 47 § samma förordning för olika delar af länet fastställa olika taxeringsgrunder för de till dylikt understöd utgående beloppen, följande öfverenskommelse om »att understödja ett successivt genomförande af en landstingsområdes i dess helhet afseende jernvägsplan af beskaffenhet, att den med iakttagande af nödig begränsning i anseende till utförbarheten dels på bästa sätt tillgodosåge det stora flertalets intressen med hänsyn till så väl landstingsområdet i dess helhet som hvar och ett af dess fögderier, dels förlänade åt hvar och ett af dessa en så vidt möjligt i förhållande till deras både betydelse och behof rättvist afpassad jernvägssträcka» (G. o. B. läns landstings handl. 1885, n:o 26, sid. 9, § 42). Liknande öfverenskommelser, afseende att tillgodose hvarje härad inom länet, hade förut fattats af Elfsborgs läns och Hallands läns landsting och tjänade här såsom föredöme. Nämnade öfverenskommelse, som naturligen eger blott moraliskt bindande kraft, ledde ock år 1892 till beslut om att understödja utförandet af den s. k. längdbanan och tvenne utfartsbanor med kostnadsfri jord, om de anlades af staten, men i annat fall med 7,000 kronor för kilometer normalspårig bana eller 4,000 kronor för kilometer smalspårig bana (Göteb. o. Boh. läns landst. handl. 1892, n:o 25, sid. 22—23, § 73 under 1:o; 1895, n:o 36, sid. 24—25, § 85 under 2:o); och hade landstinget i år nöjt sig med att, med vidhållande af sina åberopade äldre beslut, blott öka understödets belopp lika för de nämnda linierna, är föga antagligt, att beslutet blifvit öfverklagadt från Orust och Tjörn, fast af de nämnda linierna föga mer än en tjugufjerdedel eller 9,6 km. af 229 km. falla inom Orust och Tjörns fögderi, och ehuru det må synas orättvist att betunga alla lika för en så olika fördelad förnåm (Bil. B, sid. 3. — Göteb. o. Boh. läns landst. handl. 1895, n:o 14, tillägg, sid. 3); men landstingsflertalet ville i verkligheten lemna Orust och Tjörns fögderi alls ingen andel i de med landstingets understöd

gynnade anläggningarna och bröt därför öfverenskommelsen och höjde anslagsbeloppet för blott den fastlandet tillhörande längdbanan samt beviljade derutöfver, för den händelse nämnda bana byggdes af staten, ytterligare till förmån för fastlandet anslag till bibanor åt längdbanan med 11,000 kr. för km., under det att intet motsvarande lemnades åt Orust och Tjörns fögderi. Det är nemligen lika uppenbart, att fastlandets önskningsar å jernvägsförbindelser kunna fullständigt tillgodoses med en längdbana med bibanor, enär knappast andra banor der äro ens möjliga, som det är fullt tydligt, att Orust och Tjörns fögderi *icke* kan det, enär det är skildt från fastlandet med dess längdbana genom breda och djupa fjordar, så att det endast å ett ställe vid nordvestra delen af ön Orust visat sig möjligt att för rimlig kostnad gå öfver dit med en jernväg från sydvestra spetsen af Bokenäset. Skall Orust och Tjörns fögderi med dess redan nu 31,500 invånare framdeles tillgodoses med jernväg, kan det tydligen icke blifva med bibanor till längdbanan, utan måste det till följd af sakens natur i väsentligaste mån åtminstone ske på helt annat sätt (Betänkande angående den beslutade planen för Göteborgs och Bohus läns landstings verksamhet att beforda anläggandet af för Bohusläns utveckling oundgängliga jernvägar, 1866, sid. 40 not), hvaraf åter följer, att landstingets ifrågavarande beslut kränker Orust och Tjörns rätt, enär beslutets bestämmelse om anslag till bibanor icke ersätter 1885 års landstings åberopade öfverenskommelses löfte om att »hvar och ett» af länets fögderier och sålunda äfven Orust och Tjörns skulle hafva att åtnjuta landstingets understöd för »en så vidt möjligt i förhållande till deras både betydighet och behof *rättvist* afpassad jernvägssträcka». Här af är ock klart, hvarför man från Orust och Tjörns fögderi städse påyrkat nämnda öfverenskommelses »*vidhållande*» såsom förutsättning för att fögderiet skall bidraga i lika förhållande med de öfriga fögderierna till jernvägsanläggningar inom länet. *Man fordrar erkännande af likställighet i rättigheter såsom grund för likställighet i skyldigheter*, eller ock tillämpning af bestämmelserna i § 47 landstingsförordningen om olika uttaxeringsgrund för afgifter till jernvägsanläggningar eller rent af jernvägsfrågornas behandling såsom »gemensamma» blott för fastlandets fyra fögderier. Exempel på att viss del af landstingsområde beskattats för visst ändamål saknas nemligen icke (Samling af kongl. bref, resolutioner och utslag angående tillämpning af kommunal-förordningarna, n:o 851. — Bidrag till Sveriges officiella statistik. U) Kommunernas fattigvård och finanser, XX, för år 1893, sid. 108).

Landstingets ifrågavarande beslut afser alltså i verkligheten en »gemensam angelägenhet» blott för länets fyra fastlandsfögderier, men icke för Orust och Tjörns fögderi och sålunda icke heller »för länet» i dess helhet, hvadan beslutet äfven måste anses stå i strid med § 2 landstingsförordningen. Ett fögderi är nemligen en alldeles för stor del af länet för att kunna godtyckligt uteslutas från delaktighet i hvad man vill hålla för en »gemensam angelägenhet». Landstingsbeslutets brist på öfverensstämmelse med § 2 nämnda förordning blifver än mer uppenbar, när man tager hänsyn till att beslutets bestämelse om bibanor till längdbanan är sådan, att den tydligen afser att tillgodose enskilda penningstarka lokalintressen, utan hänsyn till allmänt behof eller rättvis fördelning och utan att ens fordran framställts å att bibana skall hafva erhållit vederbörlig koncession eller vara upplåten för allmän trafik. Slika bibanor, som beslutet synbarligen i sjelfva verket afser, äro väl snarast att likställa med de skilda orternas byavägar, hvilka såsom bekant icke få utgöra föremål för kommuns beskattning (Saml. af kongl. bref etc. ang. tillämpn. af kommunal-förordn. n:is 561, 1193), hvadan samma bibanor ej heller böra blifva det för landstingsområdets, så framt icke deras egenskap att utgöra en »gemensam angelägenhet» förut styrkes, en uppfattning som ej vederlägges deraf, att landstinget åren 1890 och 1891 handlat i strid med densamma. Häraf torde än klarare framgå betydelsen af brytandet af 1885 års åberopade öfverenskommelse, hvilken uppenbarligen afsåg att vid understöds beviljande åt jernvägar förebygga kollision med landstingsförordningens § 2 genom att föreskrifva *ett planmessigt tillgodoseende efter föregången utredning och rättvisa grunder af landstingsområdet i dess helhet.*

Att Orust och Tjörns fögderis behof af jernvägsförbindelser ej kan anses tillfredsstäldt med längdbanan har äfven erkänts af landstingets jernvägsberedning af år 1895, som uttryckligen frånräknar fögderiet från de delar af länet, som anses komma att lemna nämnvärd trafik åt banan (Bil. C sid. 8; Göteb. o. Boh. läns landst. handl. 1896, n:o 5, sid. 8), och kan ej i någon den minsta mån vederläggas af landstingets jernvägsutskotts löjeväckande yttrande om att Orust och Tjörns fögderi, »utan en modern sjökommunikation från någon punkt, exempelvis Svansund, till närmaste station å blifvande längdbana, får ytterst ringa gagn af nämnda bana» (Bil. D sid. 8; Göteb. o. Boh. läns landst. handl. 1896, n:o 37, sid. 8); ty största delen af fögderiet och särskildt dess skärgård har vida besvärigare och mer tidsödande väg till Svansund än till Göteborg eller Uddevalla, hvarförutom ingen lärer vare sig vilja eller, hvad orten sjelf vid-

kommer, kunna bekosta denna »moderna sjökommunikation». Så vidt känt är, hafva ock fögderiets kommuner genom sina yttranden i fråga om bidrag till längdbanan vitsordat den här framhållna uppfattningen. Att det öfverklagade beslutet sålunda icke afser »för länet» i dess helhet »gemensamma angelägenheter», torde därför vara obestriddigt och dermed äfven öfverträdelsen af landstingsförordningens § 2 bevisad.

Landstingets beslut i fråga strider vidare mot föreskrifterna i § 47 landstingsförordningen, ty då yrkande gjorts i motion till landstinget om fastställande af särskild »grund för uttaxering» af bidragen till jernvägsanläggningarna med syfte att förlägga bördan hufvudsakligast å dem, hvilka hafva gagn af företagens utförande och i förhållande till detta gagn, för den händelse 1885 års ofta återopade öfverenskommelse frånträddes (Bil. B sid. 2, Bil. D sid. 7. Göteb. o. Boh. läns landst. handl. 1895, n:o 14, tillägg sid. 2; 1896, n:o 37, sid. 7), så bör vara tydligt, att anslag till flera dylika anläggningar icke kunna lagligen afgöras på *en* enda proposition med *en* enda votering och *ett* enda klubbslag, utan måste hvarje särskildt förslag framställas ensamt för sig, så tydligt affattadt, att frågan om dylik taxeringsgrunds fastställande kan pröfvas och afgöras för sig, och är allra minst lagligt att, då yrkande om sådan taxeringsgrund gjorts, bevilja anslag till flera så fullständigt obestämda företag, att ingen pröfning af den till sin natur och enligt lagens bud föregående frågan om samma »grund» var ens möjlig.

Att fastställande af en sådan särskild taxeringsgrunds för jernvägsbidragen är lagenlig, derpå föreligga flera bevis (Saml. af kgl. bref etc. ang. tillämpn. af kommunal-förordn., n:o 294, 1054. — Bidrag till Sveriges officiella statistik, U). Kommunernas fattigvård och finanser, XX, för år 1893, sid. 109), så att derom bör ej kunna tvistas.

Ehuru yrkande om särskild taxeringsgrunds fastställande gjordes redan vid 1895 års landsting och förklarades hvilande till innevarande års landsting, så vidtogs icke någon den minsta åtgärd för sakens nödiga utredning af den tillsatta, under tiden mellan båda tingen arbetande »beredningen», och vederbörande landstingsutskott försökte till och med i uppenbar strid mot landstingsförordningens tydliga bud undanskjuta frågan genom att föreslå densammas afgörande allra *sist* i *en* enda punkt tillsammans med dels väckt förslag om uppskof med afgörandet af samtliga jernvägsfrågor, dels flera motioner, hvilket allt tydligen ådagalägger, att man ville sätta landstingsflertalets godtycke i stället för och framför

lagens bud. (Bil. E, sid. 10 under 3:o; Göteb. o. Boh. läns landst. handb. 1896, n:o 37, sid. 10 under 3:o.)

Landstingets ifrågavarande beslut är ytterligare stridande mot bestämmelsen i landstingsförordningens § 58 om att »Kongl. Maj:ts godkännande erfordras för att gifva bindande kraft åt beslut, som afse påläggande af afgifter, som erfordra uttaxering för längre tid än fem år», enär å ena sidan uppenbart torde vara, att det till längdbanans utförande beviljade anslaget af 2,100,000 kronor är så stort, att det ej kan uttaxeras under så kort tid som fem år, en uppfattning, som ock landstinget sjelft synes haft, då det beslutat att för ändamålet upptaga »lån, stäldt på längre afbetalningstid än fem år», och å andra sidan än tydligare är, att beviljandet utan någon som helst tidsgräns af anslag till ett obestämdt antal bibanor af obegränsad längd med ett belopp af 11,000 kronor för kilometer måste medföra uttaxering för en ofantligt lång tid; men landstinget beslutat att endast underställa beslutet om låns upptagande Kongl. Maj:ts pröfning. Särskildt kräver beslutet om anslag till bibanorna sådant godkännande, på det likställighet måtte komma att ega rum mellan de olika förslagen och icke en tidigare kommande få bättre rätt än en senare, i följd deraf att landstinget under tiden hunnit blifva allt starkare skuldsatt och betänkligheterna mot än större skuldsättning dermed tilltagit. Att ett beslut sådant som det ifrågavarande icke på grund af sin beskaffenhet *kan* af Kongl. Maj:t godkännas, borttager icke landstingets skyldighet att söka sådant godkännande, när beslutet en gång fattats.

Slutligen måste det öfverklagade beslutet anses stå i strid med stadgandet i regeringsformens § 57 andra stycket, enär en sådan för all framtid gällande skattläggning för understödjandet af bibanor till den blifvande längdbanan tydligen icke kan i annan ordning fastställas, än nämnda stadgande föreskrifver. Beslutet är nemligen icke fattadt inom de i landstingsförordningen utstakade gränserna, utan vill sjelft utgöra ett slags speciel *lag* för Göteborgs och Bohus läns landsting och innebär sålunda ett försök af samma landsting att tillvälla sig den Konungen och Riksdagen gemensamt tillkommande rätten att stifta kommunallag.

Då landstingsbeslut blifvit upphäfda äfven därför, att de *hvilat å orättvis grund* (Saml. af Kgl. bref etc. ang. tillämpn. af komm. förordn. n:o 629, 937), skall här också anföras bevis för att det ifrågavarande landstingsbeslutet är *orättvist*.

Då landstingsflertalet icke ville vidhålla 1885 års ofta åberopade

öfverenskommelse om full likställighet de skilda fögderierna emellan, så att hvarje fögderi skulle kunna påräkna landstingets understöd för att undfå »en så vidt möjligt i förhållande till dess både betydenhet och behof rättvist afpassad jernvägssträcka», synes det hafva varit landstingets skyldighet att med tillämpning af bestämmelserna i landstingsförordningens § 47 första stycket fastställa sådan särskild »grund för uttaxering» af afgifterna till jernvägsanläggningarna, hvarigenom det från förmånen undantagna fögderiet bereddes en dess afsiktliga missgynnande motsvarande nedsättning i nämnda afgifters storlek, i synnerhet som yrkande derom upprepade gånger gjordes. (Bil. B, sid. 2, Bil. D, sid. 7, Göteb. o. Boh. läns landst. handl. 1895, n:o 14, tillägg sid. 2; 1896, n:o 37, sid. 7.) Denna orättvisa är så mycket mer i ögonen fallande, som Orust och Tjörns fögderi af lätt begripliga skäl aldrig kunnat i samma mån som fastlandet blifva delaktigt af de förmåner, som härflyta från länets landsting (och hushållningssällskap).

De beslutade bidragens ökande långt utöfver hvad i angränsande län beviljats af landstingen innebär ock en orättvisa, då samma bidrag icke komma det hela, utan blott länets fastlandsfögderier till del.

Det är vidare en stor orättvisa, att beslutet i fråga icke tagit någon hänsyn till den för det egentliga hafsfisket mest betydande delen af skärgården, så att densamma skall få betala till jernvägsanläggningarna å fastlandet i samma förhållande som de delar af länet, som få största fördel af dessa anläggningar, ehuru dessa senare icke blifva samma skärgårdsdel till något det minsta gagn, men väl i ett fall åtminstone motsatsen, på samma gång de bidraga till att beröfva hafsfiskenäringen en väl behöflig omvårdnad från statens sida.

Beslutet är dessutom orättvist derutinnan, att ingen hänsyn tagits till en bibanas anläggningskostnad eller om orten, som får en sådan bana, måste anstränga sig till det yttersta och kanske utöfver förmågan för att åstadkomma den behöfliga aktieteckningen eller kan utan nämnvärd ansträngning åvägabringa denna med tillhjälp af riklig tillgång å bränvinsmedel, som erhålles genom rusdryckers spridning öfver skärgården till denna senares förderf.

Landstingsbeslutet i fråga är ytterligare icke blott orättvist utan äfven ur andra synpunkter förkastligt derutinnan, att det innebär en beskattning af den fattigare till förmån för den rikare och gynnar penningstarka lokalintressen på det allmännas bekostnad med bibanor utan hänsyn till vare sig det allmänna behovet af jernvägsförbindelser eller den

rättvisa fördelningen af landstingets bidrag till sådana, hvadan alltså derigenom ett slags egendomsförflyttning från den fattigare till den rikare kommer att ega rum.

*Beslutet i fråga är icke tillkommet i god ordning eller grundadt på san-
sad ekonomisk beräkning, då landstinget beslutat en ur både tids- och stor-
lekssynpunkt alldeles obegränsad beskattning till förmån för bibanor åt
längdbanan, utan att denna beskattning grundats på någon som helst ut-
redning om vare sig hvilka eller huru kostsamma och långa dessa banor
äro eller om deras behöflighet för orten eller betydelse för den ekono-
miska utvecklingen inom länet, eller någon ens förslagsvis gjord antydan
om storleken af de belopp, hvilkas anslående landstinget beslöt. Allt
hvad man visste var, att det gälde millioner kronor.*

Beslutet är vidare i afseende på längdbanan till dels åtminstone grun-
dadt på beräkningar, som måste anses för vilseledande, på samma gång
man förbisett att landstingsområdets två rikaste kommuner, Lundby och
Örgryte, med en mycket stor del af landstingsområdets fyrktal stå i under-
handling om att skiljas från området för att uppgå i Göteborgs stad, hvil-
ken eventualitet bort med hänsyn till både beräkningar och beslut om
skuldsättning iakttagas. Ej heller har något afseende fästs vid det be-
tänkliga i att besluta en obegränsad höjning af landstingsskatten, då denna
redan i länet nått större höjd än i de allra flesta af rikets län.

Landstingets merabemälda beslut är vidare *skadligt såsom medförande
hinder mot en harmonisk utveckling till ekonomiskt välstånd inom skärgården,*
enär det icke blifver det allmänna behovet af en planmessig utveckling
af samfärdseln, som kommer att tillgodoses genom beslutet om bibanors
understödjande, utan i stället de penningstarka lokalintressena i särskildt
de med bränvinsförsäljningsmonopol försedda samhällena. Derigenom
kommer ock hela utvecklingen att snedvridas, och de trakter, som mest
äro i behof af jernvägsförbindelser, blifva helt visst för en allt för lång
tid, ja kanske för ständigt utan sådana. Man får nemligen icke, om det
allmänna bästa i afseende på jernvägsanläggningar skall främjas, lemna
utom räkningen den *ordning*, i hvilken de skilda företagen böra under-
stöddas, och derigenom gifva enskilda lokalintressen tillfälle att hindra en
sådan utveckling af länets jernvägsväsende, att jernvägsfrågans lösning
derigenom blifver en i verkligheten »gemensam angelägenhet för länet».

Beslutet i fråga har åstadkommits genom en kompromiss mellan läng-
bane- och tvärbaneintressena å fastlandet samt genom en så sväfvande och
oklar affattning med hänsyn till bibanors understödjande, att alla fast-

landets olika delar af länet syntes fullständigt tillgodosedda, och innebär sålunda i verkligheten blott ett uttryck af en majoritets tydliga vilja att åsidosätta minoritetens fullt berättigade anspråk.

Då det merabemälda beslutet nu hos Eders Kongl. Maj:t öfverklagas, så sker det icke för att hindra bohuslänska jernvägsfrågans efterlängtade lösning, utan för att förmå länets landstings flertal att i sina beslut taga hänsyn äfven till mindretalets berättigade anspråk och särskildt till den tillbakasatta *fiskarebefolkning*, å hvars näring man så gerna vill åberopa sig, när det gäller att utverka förmåner åt länet från staten; ty nämnda frågas lösning synes i väsentlig mån bero af en enig samverkan från länet, hvilken åter förutsätter *rättvisa* mot alla. Bohusläns utsigter att sent omsider undfå de önskliga jernvägarne synas för öfrigt nu, sedan Eders Kongl. Maj:t nådigst tagit saken om hand och anbefalt förberedande åtgärder, icke längre vara så små eller så förtviflade, att de behöfva främjas genom *olagliga* och *orättvisa* beslut af länets representation, landstinget.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag härmed i djupaste underdånighet å dels egna, dels Valla, Klöfvedals, Mollösunds, Karingöns, Gullholmens, Grundsunds och Morlanda kommuners vägnar, enligt 62 § förordningen om landsting den 21 mars 1862, anföra besvär öfver Göteborgs och Bohus läns landstings ofvan berörda beslut den 25 sistlidne september om understödjande af jernvägsanläggningar inom länet, med yrkande att detsamma måtte upphävas såsom icke blott stridande mot §§ 2, 47 och 58 i nämnda förordning samt 57 § andra stycket regeringsformen, utan äfven orättvist, otillräckligt grundadt och för mellersta delen af länets skärgård skadligt.

Tjörn den 20 november 1896.

Underdånigst

Axel Vilh. Ljungman.

Riksdagsman för Orust och Tjörns härad samt landstingsman för Tjörns härad.